

ISPIT IZ MIKROTALASNE TEHNIKE

19. mart 2006.

Zadatak 1. Prostoperiodični mikrotalasni generator, impedanse $Z_G = 50 \Omega$, priključen je na potrošač preko koaksijalnog voda bez gubitaka. Poluprečnik spoljašnjeg provodnika voda je $b = 8 \text{ mm}$. Dielektrik voda je vazduh. Generator je prilagođen na vod.

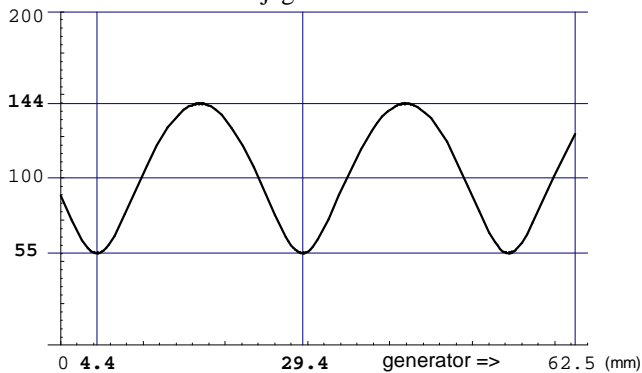
- (a) Izračunati poluprečnik unutrašnjeg provodnika voda, a .
- (b) Ako je kritična jačina električnog polja u vazduhu $E_c = 30 \frac{\text{kV}}{\text{cm}}$, a impedansa potrošača $Z_p = 100 \Omega$, izračunati najveću snagu koja se može prenositi ovim vodom pod uslovom da ne dođe do proboja dielektrika.

Zadatak 2. Merni pravougaoni talasovod je zatvoren potrošačem nepoznate impedanse, smeštenim u koordinatnom početku. Snimljena kriva stojećih talasa je prikazana na slici. Šira stranica talasovoda je $a = 23 \text{ mm}$, a uža stranica je $b = a/2$. Talasovod je bez gubitaka, sa vazдушnim dielektrikom, a tip talasa je dominantan. Karakteristika detektora je linearna.

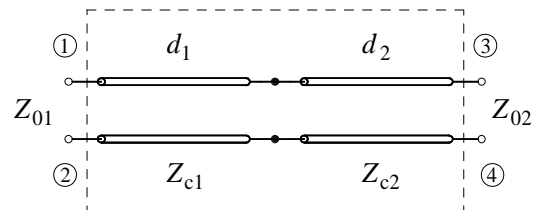
Odrediti:

- (a) frekvenciju generatora,
 (b) impedansu potrošača, i
 (c) ulaznu impedansu talasovoda ako je njegova dužina $d = 62,5 \text{ mm}$.

Koristiti se Smitovim dijagramom.

Slika uz zadatak 2.

Slika uz zadatak 3.

Zadatak 3. Odrediti matricu rasejanja, na frekvenciji $f = 3 \text{ GHz}$, kaskadne veze dva voda prikazane na slici. Dužine vodova su $d_1 = d_2 = 25 \text{ mm}$, a karakteristične impedanse su $Z_{c1} = 50 \frac{\sqrt{2}}{2} \Omega$ i $Z_{c2} = 50\sqrt{2} \Omega$. Vodovi su bez gubitaka, tip talasa je TEM, a dielektrik je vazduh. Referentne (nominalne) impedanse pristupa su $Z_{01} = 25 \Omega$, $Z_{02} = 100 \Omega$.

Pitanje 1. Kako se pobuđuje dominantan tip talasa u kružnom talasovodu? Skicirati strukturu polja dominantnog tipa.

Pitanje 2. Skicirati realizaciju kola za prilagođenje sa dva paralelna ogranka u tehnici mikrotrakastih vodova.

Pitanje 3. Kolika je sprega, usmerenost i izolacija usmerenog spreznjaka čija je matrica rasejanja

$$\begin{bmatrix} 0,04 + j0,03 & 0,9 & -0,006 & j0,3 \\ 0,9 & 0,04 + j0,03 & j0,3 & -0,006 \\ -0,006 & j0,3 & 0,04 + j0,03 & 0,9 \\ j0,3 & -0,006 & 0,9 & 0,04 + j0,03 \end{bmatrix} ?$$

Pitanje 4. Koji biste aktivni mikrotalasni element (diodu, tranzistor, cev, ...) upotreбили u izlaznom stepenu predajnika prenosnog Doplerovog radara, snage 0,5 W, koji treba da emituje sinusoidalni signal na frekvenciji 13 GHz?

Rešenja zadataka

1. (a) Karakteristična impedansa voda je $Z_c \approx 60 \Omega \ln \frac{b}{a}$, odakle je $a = 3,48 \text{ mm}$.

(b) Maksimalna snaga koja se može prenositi koaksijalnim vodom bez refleksije je $P_{\max} = \frac{U_{\max}^2}{\sigma Z_c} = 377 \text{ kW}$, gde je

$U_{\max} = \frac{E_c}{\sqrt{2}} a \ln \frac{b}{a} = 6,145 \text{ kV}$ maksimalna efektivna vrednost napona (radimo sa efektivnim vrednostima, pa se pojavljuje $\sqrt{2}$) i $\sigma = 2$ koeficijent stojećih talasa.

2. Sa krive stojećih talasa očitava se udaljenje prvog minimuma od potrošača, $l_{\min 1} = 4,4 \text{ mm}$, udaljenje drugog minimuma od potrošača $l_{\min 2} = 29,4 \text{ mm}$, minimum $s_{\min} = 55$, i maksimum $s_{\max} = 144$. Koeficijent stojećih talasa je

$$\sigma = \frac{s_{\max}}{s_{\min}} = 2,62.$$

(a) Talasna dužina na talasovodu, λ_g , iznosi $\lambda_g = 2(l_{\min 2} - l_{\min 1}) = 50 \text{ mm}$. Na osnovu formula za kritičnu

frekvenciju, $f_c = \frac{cK}{2\pi\sqrt{\epsilon_r}}$, $K = \sqrt{\left(\frac{m\pi}{a}\right)^2 + \left(\frac{n\pi}{b}\right)^2}$, $c = 3 \cdot 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$, $\epsilon_r = 1$, $m = 1$, $n = 0$, fazni koeficijent,

$\beta = \frac{2\pi f}{c} \sqrt{\epsilon_r} F$, $F = \sqrt{1 - \left(\frac{f_c}{f}\right)^2}$, i talasnu dužinu na vodu, $\lambda_g = \frac{2\pi}{\beta}$, nalazimo frekvenciju

$$f = \frac{c}{2\lambda_g} \sqrt{4 + \frac{\lambda_g^2}{a^2}} = 8,862 \text{ GHz}.$$

Talasna impedansa TE talasa, Z_{TE} , je $Z_{TE} = \mu_0 \lambda_g f = 556,8 \Omega$. Pomoću Smitovog dijagrama određuje se

(b) impedansa potrošača $Z_p = Z_{TE} \frac{1-j}{2}$, i

(c) ulazna impedansa $Z_{ul} = Z_{TE}(1+j)$.

Rešenje 3. $[S] = \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix}$.